

Sen Olsan Ne Yaparsın

Gelişim Alanı:	Sosyal Duygusal Gelişim
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Sosyal ilişkilerinde kişisel sınırlarının farkına varır ve sınır koyar
Sınıf Düzeyi:	Ortaokul
Süre:	40 dk
Araç-Gereç:	Kalem, Kağıt, Makas, Ek-1 formu
Uygulayıcı için Ön Hazırlık:	1. Ek 1 formu önceden basılarak kılavuz çizgilerinden kesilir.
Süreç ve Uygulama Basamakları	Öğretmen öğrencilere aşağıdaki açıklamayı yaparak etkinliği başlatır. <i>“Sevgili çocuklar, bugün sizlerle “Kişisel Sınırlarımız” konusunda bir etkinlik yapacağız. Öncelikle size bir soru sormak istiyorum. Kişisel sınırlarımız deyince aklınıza neler geliyor”</i> diyerek sınıf etkileşimini başlatır. İstekli öğrencilerin cevaplarını sınıfla paylaşmasını ister. Öğrencilerden cevap alındıktan sonra öğretmen aşağıdaki açıklamayı yapar. <i>“Kişisel sınırlarımız başka insanların hangi davranışlarının bizim için kabul edilebilir olduğunu belirlemek için oluşturabileceğimiz görünmez bir çizgidir. Kişisel sınırlar başkalarıyla olan ilişkilerimizde dile getirdiğimiz tercihlerimizin, kararlarımızın, değerlerimizin, sorumluluklarımızın, hem kendimize hem de diğerlerine duyduğumuz saygının ve tepkilerimizin bir temsilidir. Evde kardeşinizin ya da anne babanızın odasına girmeden önce kapısını çalmak, başkalarının özel eşyalarını izni olmadan okumamak, arkadaşlarımızın fikirlerine saygı duymak ve kendi fikirlerimize saygı beklemek, bizlere uygun olmayan istekler karşısında hayır diyebilmek kişisel sınır bilinciyle ilgilidir. Kişisel sınırlar başkalarına nasıl davranılması gerektiğini söyler ve bizleri kötü muameleden korur. “diyerek kişisel sınırlar konusunu kavramsallaştırır.</i> Etkinliğin ikinci kısmında öğretmen aşağıdaki soruyu sorarak kişisel sınırların ihlal edilmesi halinde nasıl cevap verilebileceği konusuna girer. <i>“Kişisel sınırlarımız başkalarının kendi kişisel alanımıza ne kadar girebileceklerini belirleme konusunda bir yol gösterirken, bizim de başkalarının kişisel alanına ne ölçüde girebileceğimizi göstermektedir. Peki kişisel sınırlarımızın ihlal edildiğini nasıl anlarız?”</i> diyerek sınıf etkileşimini başlatır. İstekli öğrencilerin cevaplarını sınıfla paylaşmasını ister. Ardından <i>“Kişisel sınırlarımız ihlal edildiğinde güvende olmadığımızı, yok sayıldığımızı, tercihlerimize saygı duyulmadığını, önemsenmediğimizi, bir şeyler yapmaya zorlandığımızı hissedebiliriz. Bunlar iyi hissettirmeyen duygulardır. Böyle durumlarda karşımızdakine sınırları belirtmek amaçlı bir cevap vermemiz gerekecektir. Örneğin arkadaşın bir eşyayı sana sormadan alıp kullandığında “eşyayı kullanmadan önce kullanıp kullanamayacağını bana sorarsan sevinirim. Paylaşmayı seviyorum ama bana sorulmadan bunun yapılması hoşuma gitmiyor.”</i> şeklinde cevap vermek kişisel sınırlarımız konusunda arkadaşımıza bir mesaj vermiş olacaktır. Öğretmen sonrasında öğrencileri Ek 1’de yer alan örnek durumlar sayısında gruplara ayırır ve her gruba bir örnek olayı rastgele verir. Öğrencilerden kendilerine verilen örnek olayı kendi başlarına gelmiş gibi düşünmelerini ve burumda nasıl karşılık vereceklerini kendi aralarında tartışmalarını ister. Bunun için öğrencilere birkaç dakika çalışma süresi verilir ve her gruptan yanıtlarını sırasıyla sınıfla paylaşmaları istenir.

SENARYOLAR

Yakın bir arkadaşının ortak başka bir arkadaşınla arası bozuldu ve küstüler. Arkadaşın seninde o arkadaşınla küsmeni istedi. Sen her iki arkadaşınla da aranı bozmak istemiyorsun.

Sıra arkadaşın öğle yemeğini sürekli olarak onunla paylaşmanı istiyor. İlk başlarda yemeğini paylaştın ancak sıra arkadaşın ısrarla yemek istemeye devam ediyor.

Arkadaş grubunuzla oyun oynamaya başladığınızda senin istediğin oyunun hiç oynanmadığını farkettil.

Arkadaşınla telefonda konuşurken baban akşam yemeği yiyeceğinizi hatırlatıyor ancak arkadaşın telefonu kapatmak istemiyor.

Çok yakın arkadaşın riskli/tehlikeli bir davranışı denemen için sana ısrar ediyor. söylediğini yaptığın takdirde seninle arkadaş olacağını söylüyor.

Arkadaşlarınla dışarıda oyun oynamak istiyorsun ancak ailen ders çalışman gerektiğini söylüyor.

